

موسی (کلیم الله) در قرآن کریم

تألیف: سید سلمان صفوی

www.ketab.ir

آکادمی مطالعات ایرانی لندن

سرشناسه	: صفوی، سلمان، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: موسی (کلیم الله) در قرآن کریم / تألیف سید سلمان صفوی ؛ [برای] آکادمی مطالعات ایرانی لندن.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات سلمان آزاده، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۷۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۷۶۴-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۶۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: موسی، پیامبر یهود / تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴ / پیامبران در قرآن / موسی در قرآن
موضوع	Moses (Biblical leader)/ Qur'an -- Shiite hermeneutics -- 20th century/ Prophets in the Qur'an/ Moses (Biblical leader) In the Qur'an
شناسه افزوده	: آکادمی مطالعات ایرانی لندن
شناسه افزوده	: London Academy of Iranian studies
رده بندی کنگره	: BP۸۸/۴
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۵۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۲۲۴۵۷۹

موسی (کلیم الله) در قرآن کریم

تألیف: سید سلمان صفوی / ویراستار: مهوش السادات علوی

صفحه آرایی: بهناز جهانبخش / طرح جلد: سید محمدعلی علوی

چاپ اول / ۱۳۹۹ / ۵۰۰ نسخه

۱۱۰ هزار تومان

مرکز فروش: 021-22869217 / www.iranth.com

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۲۴	فصل ۱: اجمال زندگی موسی (کَلیم الله)
۲۶	میلاد موسی (کَلیم الله) تا فرار از مصر؛ جبل از بعثت
۳۱	مدین؛ دوره زندگی موسی (کَلیم الله) با شعیب نبی و همسایگان
۳۵	ملاقات اول موسی (کَلیم الله) با خدای تعالی و بعثت آن حضرت؛ لقاء الله موسی (کَلیم الله)
۳۸	مُحاجه موسی (کَلیم الله) با فرعون
۴۱	نزول بلا بر فرعونیان
۴۵	ساحران
۴۸	عاقبت فرعون
۵۰	موسی (کَلیم الله) پس از آزادی بنی اسرائیل

۱۲ موسی (کَلِیم الله) در قرآن کریم

- ۵۸ چله‌نشینی موسی (کَلِیم الله)
- ۵۹ نزول الواح
- ۵۹ نافرمانی‌های برخی از بنی اسرائیل
- ۶۶ فتنه سامری
- ۶۸ موسی (کَلِیم الله) و قارون
- ۷۰ حضرت موسی و خضر نبی (علیهم السلام)
- ۷۳ رحلت موسی (کَلِیم الله)
- ۷۵ فصل ۲: ادوار زندگی موسی (کَلِیم الله)
- ۷۷ مقدمه حکایت زندگی موسی (کَلِیم الله) برگرفته از قرآن کریم
- ۷۸ مقام اول: دوره میلاد موسی (کَلِیم الله) تا فرار از مصر قبل از بعثت
- ۹۸ مقام دوم: زندگی موسی (کَلِیم الله) از دوره مهاجرت از مصر به مدین و زندگی با شعیب نبی و ازدواج با صفورا
- ۱۰۷ مقام سوم: ملاقات اول و گفتگوی موسی (کَلِیم الله) با خدا و برگزیده شدن به نبوت و رسالت؛ معجزات عصا و ید بیضا
- ۱۱۰ زندگی و شخصیت موسی (کَلِیم الله) و آداب سیر و سلوک الهی
- ۱۲۷ مقام چهارم: مأموریت محاجات موسی (کَلِیم الله) با فرعون
- ۱۳۹ محاجات موسی (کَلِیم الله) با فرعون، معجزات مصر بلاهای نازل بر فرعون

- مقام پنجم: مهاجرت موسی (کَلیم الله) از مصر با بنی اسرائیل و معجزه
 ۱۸۴ شکافته شدن رود نیل
- مقام ششم: رخدادهای پس از آزادی بنی اسرائیل، محاجه
 ۱۹۶ موسی (کَلیم الله) با بنی اسرائیل، نافرمانی های بنی اسرائیل، معجزات
 دوره آزادی، ده فرمان
- مقام هفتم: چله نشینی موسی (کَلیم الله)، دومین ملاقات با خدای تعالی
 ۲۲۹
- مقام هشتم: دیدار حضرت موسی و خضر نبی (علیهم السلام)
 ۲۴۷
- رویکرد عرفانی دیدار حضرت موسی و خضر نبی (علیهم السلام)
 ۲۵۰
- حُسن افتتاح و حُسن اختتام سخن: جمع بندی زندگی موسی (کَلیم-
 ۲۶۵ الله)
- فصل ۳: مفصل ترین بخش های پیوسته قرآن کریم درباره
 ۲۷۱ موسی (کَلیم الله)
- ویژگی ها و معجزات موسی (کَلیم الله)
 ۳۲۵
- ملاقات و تکلم با خدای تعالی
 ۳۲۵
- معجزات موسی (کَلیم الله)
 ۳۲۵
- شکافته شدن دریا و عبور بنی اسرائیل
 ۳۲۶
- جوشش ۱۲ چشمه
 ۳۲۸
- زنده شدن مقتول بنی اسرائیل
 ۳۲۸

مقدمه

قرآن کریم به رویدادهای زندگی حضرت موسی (ع) ملقب به «کلیم الله» از پیامبران اولوالعزم؛ بیش از سایر پیامبران پرداخته است. قرآن کریم چهره حضرت موسی را به صورت انسانی الهی - انقلابی با خصایل عصمت، عرفان و شجاعت به تصویر کشیده است. موسی (کلیم الله) از پیامبران بزرگ الهی و رهبر قوم یهود بود که آنها را از اسارت فرعون در مصر رهایی بخشید. براساس تورات؛ پدر ایشان «عمرام» است که به عربی «عمران» خوانده می شود. و مادرشان «یوکابد»^۱ نام دارد. زمان ظهور موسی (ع) در قرون ۱۳ تا ۱۵ قبل از ظهور عیسی مسیح (ع) بوده است.

در قرآن کریم به طور مستقیم و غیرمستقیم ۵۰۲ مرتبه به حکایت زندگی و نهضت حضرت موسی (ع) اشاره شده است. نام موسی نخستین بار در آیه ۵۱ سوره بقره

۱. عتیق نیشابوری، تفسیر سوره آبادی، ج ۱، ص ۵۸.

آمده است: ﴿وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن تَعَدِيهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ﴾؛ «و آن‌گاه که با موسی چهل شب قرار گذاشتیم، در غیاب او گوساله را [به پرستش] گرفتید در حالی که ستم‌کار بودید.» پیوسته‌ترین و مفصل‌ترین حکایات مربوط به زندگی موسی (ع) در سوره بقره: آیات ۴۹-۹۳، سوره اعراف: آیات ۱۰۳-۱۷۱، سوره طه: آیات ۹-۹۷ و سوره قصص: آیات ۳-۴۳ آمده است.

آیات قرآنی که به موسی (ع) اشاره دارند عبارتند از: سوره بقره: آیات ۴۹ - ۶۱، سوره اعراف: آیات ۱۰۳ - ۱۷۲، سوره یونس: آیات ۷۵ - ۹۵، سوره اسراء: آیات ۱۰۱ - ۱۰۴، سوره کهف: آیات ۶۰-۸۲، سوره طه: آیات ۹ - ۱۰۱، سوره شعرا: آیات ۱۰ - ۶۸، سوره نمل: آیات ۷ - ۱۴، سوره قصص: آیات ۳ - ۴۶، سوره صافات: آیات ۱۱۴-۱۲۲، سوره زحرف: آیات ۴۳ - ۵۵، سوره دخان: آیات ۱۷ - ۳۶، سوره قمر: آیات ۴۱-۴۶، سوره نازعات: آیات ۵ - ۲۶ و بسیاری آیات دیگر.

موسی (ع) با مفاهیم کلیدی «مبدأ و معاد»، «نبوت»، «عبادت»، «نماز»، «ذکر»، «دعوت الی الخیر»، «امر به معروف و نهی از منکر»، «هجرت»، «صبر»، «ایمان» و «لقاء الله» همبستگی معنایی و گفتگو دارد. زندگی و شخصیت حضرت موسی باید در بستر نهضت انبیای الهی «علیه ظلم»، «دعوت به آزادی»، «یکتاپرستی» و «شریعت، طریقت و حقیقت» درک و تحلیل شود.